

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Xλ2Γ(α)

ΤΑΞΗ:

Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ:

ΧΗΜΕΙΑ / ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Κυριακή 17 Μαΐου 2020

Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

A1. α

A2. β

A3. γ

A4. δ

A5. β

ΘΕΜΑ Β

B1. α. Σ

β. Λ

γ. Α

δ. Σ

ε. Λ

B2.

	Ονομασία	Μοριακός τύπος 3 ^{ον} μέλονς ομόλογης σειράς
C ₂ H ₆	αιθάνιο	C ₃ H ₈
C ₃ H ₆	προπένιο	C ₄ H ₈
CH ₃ CH(OH)CH ₂ CH ₃	2-βουτανόλη	C ₃ H ₇ OH
HCOOH	μεθανικό οξύ	C ₂ H ₅ COOH

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Xλ2Γ(a)

B3.

- α. $\text{HC}\equiv\text{CH} + 2\text{Na} \rightarrow \text{NaC}\equiv\text{CNa} + \text{H}_2$
- β. $\text{C}_2\text{H}_4 + 3\text{O}_2 \rightarrow 2\text{CO}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$
- γ. $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH} + \text{HCOOH} \xrightleftharpoons{H^+} \text{HCOOCH}_2\text{CH}_3 + \text{H}_2\text{O}$
- δ. $\text{CH}_3\text{C}\equiv\text{N} + 2\text{H}_2\text{O} \xrightarrow{H^+ \text{ ή } OH^-} \text{CH}_3\text{COOH} + \text{NH}_3$
- ε. $\text{CH}_3\text{CH}(\text{CH}_3)\text{CH}_2\text{OH} \xrightarrow{+ 2|O|} \text{CH}_3\text{CH}(\text{CH}_3)\text{COOH} + \text{H}_2\text{O}$

- B4. α. Αφού η χημική ένωση $\text{C}_3\text{H}_x\text{O}$ οξειδώνεται με οξινισμένο διάλυμα $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ είναι αλκοόλη ή αλδεϋδη. Οι αλκοόλες αντιδρούν με νάτριο, άρα η δεδομένη χημική ένωση δεν είναι αλκοόλη, οπότε είναι αλδεϋδη.
Άρα ο συντακτικός τύπος της A είναι: $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH=O}$

- β. Στον μοριακό τύπο C_4H_8 αντιστοιχούν τρία συντακτικά ισομερή:

- 1) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH=CH}_2$
- 2) $\text{CH}_3\text{CH=CHCH}_3$ και
- 3) $\text{CH}_3-\overset{|}{\underset{\text{CH}_3}{\text{C}}}=\text{CH}_2$

Στα αλκένια 1) και 3) εφαρμόζουμε τον κανόνα του Markovnikov:
Το αλκένιο 1) δίνει με HBr δύο προϊόντα, το 2-βρωμοβουτάνιο (κύριο) και το 1-βρωμοβουτάνιο (δευτερεύον).
Ομοίως και το αλκένιο 3) δίνει δύο προϊόντα, το 2-βρωμομεθυλοπροπάνιο (κύριο) και το 1-βρωμομεθυλοπροπάνιο (δευτερεύον).

Το αλκένιο 2) είναι συμμετρικό και δίνει μόνο το 2-βρωμοβουτάνιο.

Άρα το ζητούμενο αλκένιο είναι το $\text{CH}_3\text{CH=CHCH}_3$

ΘΕΜΑ Γ

- Γ1. Δοχείο 1 : $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COOH}$ (προπανικό οξύ)
Δοχείο 2 : $\text{CH}_2=\text{CH}_2$ (αιθένιο)
Δοχείο 3 : $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$ (αιθανόλη)
Δοχείο 4 : $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{C}\equiv\text{CH}$ (1-βουτίνιο)
Δοχείο 5 : CH_3COCH_3 (προπανόνη)

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Xλ2Γ(α)

Γ2. Γενικός μοριακός τύπος οξέος (Α): $C_{\mu}H_{2\mu}O_2$

Γενικός μοριακός τύπος αλκοόλης (Β): $C_vH_{2v+2}O$

Από την εκφώνηση έχουμε: $v=2\mu$ (1)

Γενικός μοριακός τύπος εστέρα (Γ): $C_xH_{2x}O_2$

Για τον εστέρα (Γ) είναι: $M_r = 12 \cdot x + 2x \cdot 1 + 2 \cdot 16 = 14x + 32$ Άρα:

$$14x + 32 = 116 \Leftrightarrow 14x = 84 \Leftrightarrow x = 6$$

Κατά την εστεροποίηση, όπως φαίνεται και στη γενική χημική εξίσωση που δίνεται, ο αριθμός ατόμων άνθρακα του εστέρα που προκύπτει είναι ίσος με το άθροισμα των ατόμων άνθρακα της αλκοόλης και του οξέος.

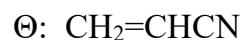
Δηλαδή: $x = v + \mu$ και μέσω της (1): $x = 2\mu + \mu \Leftrightarrow 6 = 3\mu \Leftrightarrow \mu = 2$ οπότε από (1), $v = 4$

Με βάση τα παραπάνω έχουμε: Α: CH_3COOH και Β: C_4H_9OH

Αφού η αλκοόλη (Β) κατά την οξείδωση της δίνει καρβονυλική ένωση Δ η οποία δεν οξειδώνεται χωρίς διάσπαση του μορίου της, σημαίνει ότι οξειδώνεται σε κετόνη, άρα είναι δευτεροταγής. Β: $CH_3CH(OH)CH_2CH_3$ οπότε:

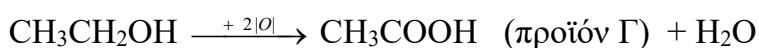
Γ3.

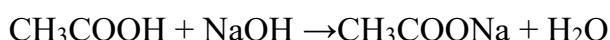
ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

α. Η πλήρης οξείδωση αιθανόλης παράγει αιθανικό οξύ

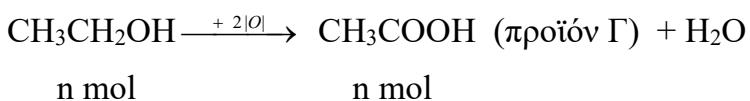
Η αντίδραση του Γ με το NaOH είναι αντίδραση εξουδετέρωσης

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020
Β' ΦΑΣΗ

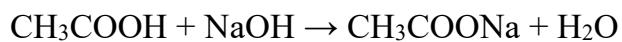
E_3.Xλ2Γ(α)

β. Έστω n τα mol της αιθανόλης, παράγονται n mol αιθανικού οξέος.

Στην εξουδετέρωση, το 1 mol CH₃COOH χρειάζεται 1 mol NaOH

Επομένως για την εξουδετέρωση n mol CH₃COOH χρειάζομαστε n mol NaOH

n mol   n mol

$$n_{\text{NaOH}} = c(\text{NaOH}) \cdot V(\text{NaOH}) = 0,1 \cdot 0,5 = 0,05 \text{ mol NaOH}, \text{ οπότε } n = 0,05 \text{ mol}$$

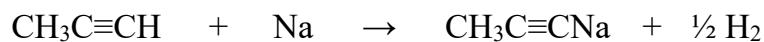
Άρα και n_{αιθανόλης} = n = 0,05 mol αιθανόλης και τη μάζα της αιθανόλης, έχουμε: (M_r αιθανόλης=46)

$$m = n \cdot M_r = 0,05 \cdot 46 \Rightarrow m = 2,3 \text{ g αιθανόλης οξειδώθηκαν}$$

Δ2.

α. Για το C₃H₄ (προπίνιο) είναι: M_r = 3 · 12 + 4 · 1 = 40

$$n = \frac{m}{M_r} = \frac{20}{40} = 0,5 \text{ mol}$$

To 1 mol CH₃C≡CH παράγει 0,5 mol H₂

Ta 0,5 mol CH₃C≡CH παράγουν x =; mol H₂

$$x = 0,25 \text{ mol H}_2$$

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020

Β' ΦΑΣΗ

E_3.Xλ2Γ(α)

$$n = \frac{V_{\alpha\text{epiov}}}{V_m} \Leftrightarrow V_{\alpha\text{epiov}} = n \cdot V_m = 0,25 \cdot 22,4 \Leftrightarrow \boxed{V_{H_2} = 5,6 \text{ L}}$$

β.

Τα 100 mL διαλύματος Br_2 περιέχουν 16g Br_2

Τα 1000 mL διαλύματος Br_2 περιέχουν $\psi = 160 \text{ g Br}_2$
 $n_{\text{Br}_2} = \frac{m}{M_r} = \frac{160}{160} = 1 \text{ mol Br}_2$ περιέχεται στο διάλυμα
 $\psi = 160 \text{ g Br}_2$

Ο αριθμός mol του Br_2 που περιέχεται στο διάλυμα, είναι: ($M_r = 160$)

$$n = \frac{m}{M_r} = \frac{160}{160} = 1 \text{ mol Br}_2$$

To 1 mol C_3H_4 αποχρωματίζει 2 mol Br_2

Tα 0,5 mol C₃H₄ αποχρωματίζουν x =; mol Br₂

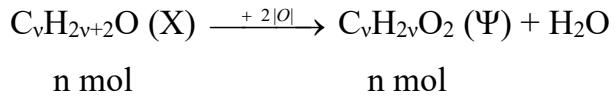
x = 1 mol Br₂

Η ποσότητα προπινίου που διαθέτουμε καταναλώνει όλη την ποσότητα του Br_2 που περιέχεται στο διάλυμα.

Άρα το διάλυμα Br_2 αποχρωματίζεται.

Δ3. Έστω n mol αλκοόλης $C_vH_{2v+2}O$ (ένωση X)

Η αλκοόλη έχει δυο βήματα οξείδωσης, άρα είναι πρωτοταγής και δίνει το καρβοξυλικό οξύ $C_vH_{2v}O_2$ (Ψ)

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Xλ2Γ(α)

Επομένως $n_{\text{αλκοόλης}} = n_{\text{oξέος}} \Rightarrow$

$$m_{\text{αλκοόλης}} / M_r(\text{αλκοόλης}) = m_{\text{oξέος}} / M_r(\text{oξέος}) \Rightarrow$$

$$\Rightarrow m_{\text{αλκοόλης}} / (14v + 18) = m_{\text{oξέος}} / (14v + 32) \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 12 / (14v + 18) = 14,8 / (14v + 32) \Rightarrow v = 3$$

Άρα η αλκοόλη X έχει μοριακό τύπο C_3H_8O και συντακτικό τύπο $CH_3CH_2CH_2OH$